

Gesplitste aankoop of inschrijvingen vruchtgebruik – blote eigendom. Tegenbewijs

Verduidelijking met voorbeelden bij standpunt nr. 20067 dd. 21.06.2021

Art. 2.7.1.0.7. VCF

Bijlage: Vergelijking tussen de gesplitste aankoop van een OG dat vervolgens wordt verhuurd en effecten of geldbeleggingen die gesplitst worden aangehouden voor de toepassing van de erfbelasting

Er wordt van uit gegaan dat :

- de vruchtgebruiker de toekomstige erflater is en dat de blote eigenaar(s) de hoedanigheid heeft/hebben van erfgenaam, legataris, begiftigde of tussenpersoon
- er een schenking van gelden door de toekomstige erflater aan de medecontractant(en) aan de basis ligt van de gesplitste aankoop of inschrijving.

Het vermoeden van art. 2.7.1.0.7 VCF houdt in dat de blote eigenaar geacht wordt het voorwerp van de verrichting in volle eigendom als legaat te hebben verkregen in de nalatenschap van de vruchtgebruiker.

Ofwel kan het vermoeden van art. 2.7.1.0.7 VCF volledig worden ontkracht → er is geen toepassing van art. 2.7.1.0.7 VCF.

Het tegenbewijs voor de gesplitste aankoop kan onder andere worden geleverd door aan te tonen

- dat de blote eigenaar betaald heeft met gelden van zijn eigen rekening, ongeacht de herkomst van de gelden op die rekening (eventueel van een bankgift van net ervoor)
- dat de ouders, als ze de prijs voor de blote eigendom betalen voor rekening van de kinderen, die prijs net ervoor bij authentieke akte hebben geschonken (maar er nog geen “levering” is geweest en dus nog geen storting op de rekening van de kinderen). In dat geval

wordt er immers aangetoond dat de aankoop zelf geen bedekte bevoordeling inhoudt maar het gevolg is van een openlijke bevoordeling

- dat er een schenking is gebeurd voor een buitenlandse notaris

Ofwel kan het vermoeden van art. 2.7.1.0.7 VCF niet worden ontkracht → er is toepassing van art. 2.7.1.0.7 VCF. Dit betekent dat de waarde van de betrokken goederen in volle eigendom, op datum van het overlijden van de vruchtgebruiker, in aanmerking zal worden genomen. Als in dit laatste geval echter kan worden aangetoond dat de vruchtgebruiker zijn vruchtgebruik wel degelijk heeft genoten, dan wordt de waarde van het vruchtgebruik in mindering gebracht van de waarde van het legaat, en wel volgens de regels van art. 2.7.3.2.11 VCF:

- de waarde van het vruchtgebruik wordt forfaitair bepaald op 4% van de waarde van de volle eigendom;

- deze waarde wordt gekapitaliseerd à 4% rekening houdend met het aantal volle jaren dat de vruchtgebruiker zijn vruchtgebruik heeft genoten (kapitalisatietabel Reinach & Vintéjoux). In de cases 1, 2 en 3 hierna wordt verondersteld dat het vermoeden van bevoordeling van art. 2.7.1.0.7 VCF niet kan worden ontkracht.

	Gesplitste aankoop OG	Gesplitste inschrijving	Fiscale gevolgen									
1	de vruchtgebruiker verhuurt het OG en strijkt de huurgelden op en verbruikt die	de vruchtgebruiker krijgt interesten of dividenden uit zijn effecten of geldbeleggingen en verbruikt die	<p>Toepassing 2.7.1.0.7 VCF met de mildering van art. 2.7.3.2.11 VCF.</p> <p><u>Voorbeeld</u> Gesplitste verrichting van € 100.000 door X voor het VRG en A voor de BE. Vruchtgebruik genoten gedurende vijf volle jaren. Waarde bij overlijden € 110.000 (evolutie van de markt)</p> <p>Beoordeling bij verrichting:</p> <table> <tr> <td>Waarde in VE</td> <td></td> <td>100.000,00</td> </tr> <tr> <td>Genoten VRG</td> <td>100.000 x 4% x 4,451821</td> <td><u>-17.807,28</u></td> </tr> <tr> <td>82.192,72</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Beoordeling bij overlijden (= waarde legaat): 82.192,72 x 110.000/100.000 = 90.411,99</p> <p><i>NB</i> In de mate dat de huurgelden/opbrengsten niet zijn verbruikt maken ze deel uit van het actief van de nalatenschap, wat de drie jaar voor het overlijden betreft (art. 2.7.3.2.5 VCF) en maken ze geen deel uit van het legaat art. 2.7.1.0.7 VCF.</p>	Waarde in VE		100.000,00	Genoten VRG	100.000 x 4% x 4,451821	<u>-17.807,28</u>	82.192,72		
Waarde in VE		100.000,00										
Genoten VRG	100.000 x 4% x 4,451821	<u>-17.807,28</u>										
82.192,72												
2	de vruchtgebruiker verhuurt het OG en strijkt de huurgelden op en herinvesteert die gelden in de aankoop van een tweede OG (waarvan de rechten eveneens gesplitst zijn)	de vruchtgebruiker krijgt interesten of dividenden uit zijn effecten of geldbeleggingen en koopt er nieuwe effecten mee (die eveneens gesplitst worden ingeschreven)	<p>Toepassing 2.7.1.0.7 VCF met de mildering van art. 2.7.3.2.11 VCF voor de initiële gesplitste verrichting. Eveneens toepassing 2.7.1.0.7 VCF voor elke nieuwe gesplitste verrichting (met de mildering art. 2.7.3.2.11 VCF indien VRG genoten).</p> <p><u>Voorbeeld</u> Gesplitste verrichting van € 100.000 door X voor het VRG en A voor de BE. Vruchtgebruik genoten gedurende vijf volle jaren. Waarde bij overlijden € 110.000 (evolutie van de markt) Tien maanden voor het overlijden nieuwe gesplitste inschrijving met de verkregen dividenden voor een bedrag van € 20.000 (waarde bij overlijden ongewijzigd).</p> <p>Beoordeling bij overlijden voor de initiële gesplitste inschrijving: Zie case 1 90.411,99</p> <p>Beoordeling bij overlijden voor de nieuwe gesplitste inschrijving: Waarde in VE 20.000,00 (VRG minder dan één jaar genoten)</p>									

3	de vruchtgebruiker verhuurt het OG en strijkt de huurgelden op en schenkt die gelden aan de blote eigenaar	de vruchtgebruiker krijgt interesten of dividenden uit zijn effecten of geldbeleggingen en schenkt die aan de blote eigenaar	<p>Toepassing 2.7.1.0.7 VCF met de mildering van art. 2.7.3.2.11 VCF. Mogelijke toepassing 2.7.1.0.5 VCF op de schenking van de huurgelden/opbrengsten.</p> <p><u>Voorbeeld</u> Gesplitste inschrijving van € 100.000 door X voor het VRG en A voor de BE. Vruchtgebruik genoten gedurende vijf volle jaren. Waarde bij overlijden 110.000 (evolutie van de markt) Tien maanden voor het overlijden niet geregistreerde schenking door X aan A van de verkregen dividenden voor een bedrag van € 20.000.</p> <p>Bevoordeling bij overlijden voor de gesplitste inschrijving: Zie case 1 90.411,99</p> <p>Toepassing 2.7.1.0.5 VCF 20.000,00</p>
4	de vruchtgebruiker verkoopt (samen met de blote eigenaar) het OG en vervangt het door een nieuw OG, dat gesplitst wordt aangekocht met de verkoopprijs van het eerste OG	de vruchtgebruiker verkoopt (deels) de effecten of geldbeleggingen en vervangt die door andere met de verkregen prijs	<p>Het volstaat het vermoeden van bevoordeling van 2.7.1.0.7 VCF te ontkrachten voor de initiële gesplitste verrichting. De volgende gesplitste verrichting wordt beschouwd als een voortzetting van een eerder bestaande gesplitste toestand. Kan het vermoeden van bevoordeling echter niet worden ontkracht voor de initiële gesplitste verrichting, dan wordt voor de waardering van het legaat rekening gehouden met de waarde van de vervangende goederen op datum van het overlijden van de vruchtgebruiker.</p> <p><u>Voorbeeld</u> Gesplitste verrichting van € 100.000 door X voor het VRG en A voor de BE m.b.t. effecten "COL". Twee jaar later verkoop van deze effecten voor de prijs van € 110.000 en aankoop effecten "INB" voor € 110.000. Waarde bij overlijden van de effecten "INB" is € 120.000 (evolutie van de markt)</p> <p><i>Eerste hypothese</i> Het vermoeden van bevoordeling kan worden ontkracht voor de initiële gesplitste inschrijving (effecten "COL") → geen toepassing 2.7.1.0.7 VCF, ook niet voor de effecten "INB".</p> <p><i>Tweede hypothese</i> Het vermoeden van bevoordeling kan niet worden ontkracht voor de initiële gesplitste inschrijving (effecten "COL"). In de veronderstelling dat er niet kan worden aangetoond dat de erflater zijn vruchtgebruik heeft genoten is de waarde van het legaat 2.7.1.0.7 VCF: 120.000,00</p>
5	het OG stijgt in waarde door evolutie van de vastgoedmarkt	de portefeuille stijgt in waarde door evolutie van de markt	Het volstaat het vermoeden van bevoordeling van 2.7.1.0.7 VCF te ontkrachten voor de initiële gesplitste verrichting.

			Kan het vermoeden van bevoordeling echter niet worden ontkracht voor de initiële gesplitste verrichting, dan wordt voor de waardering van het legaat rekening gehouden met de waarde van de goederen op datum van het overlijden van de vruchtgebruiker (zie voorbeeld bij case 1).
6	de vruchtgebruiker heeft zijn vruchtgebruik niet genoten (bv. dehuurgelden zijn rechtstreeks toegekomen aan de blote eigenaar)	de vruchten van de portefeuille werden niet uitgekeerd (= de vruchtgebruiker heeft zijn vruchtgebruik niet genoten) én de tegoeden en effecten zijn GEEN achterliggende activa van een burgerlijke maatschap	<p>Het vermoeden van bevoordeling van 2.7.1.0.7 VCF moet niet enkel worden ontkracht voor de initiële gesplitste verrichting maar ook voor alle niet aan de vruchtgebruiker uitgekeerde opbrengsten.</p> <p><u>Voorbeeld</u> Gesplitste verrichting voor een waarde van € 100.000, door X voor het vruchtgebruik en door A voor de blote eigendom. De opbrengsten van de portefeuille werden niet uitgekeerd maar geïncorporeerd bij het kapitaal. Ten dage van het overlijden heeft het totale kapitaal een waarde van € 160.000 (enerzijds door een meerwaarde van € 10.000, anderzijds door een aangroei van € 50.000 met opbrengsten).</p> <p><i>Eerste hypothese</i> Het vermoeden van bevoordeling kan niet worden ontkracht, noch voor de initiële gesplitste inschrijving, noch voor de opbrengsten. Waarde van het legaat 2.7.1.0.7: 160.000,00</p> <p><i>Tweede hypothese</i> Het vermoeden van bevoordeling kan worden ontkracht voor de initiële gesplitste inschrijving, maar niet voor de opbrengsten. Waarde van het legaat 2.7.1.0.7: 50.000,00</p> <p>Ingeval de verrichting een aankoop van een onroerend goed betreft wordt art. 2.7.1.0.7 toegepast zoals in case 1 en is noch artikel 2.7.3.2.11 noch artikel 2.7.1.0.5 VCF toepasselijk.</p>
7		de vruchten van de portefeuille werden niet uitgekeerd (= de vruchtgebruiker heeft zijn vruchtgebruik niet genoten) ingevolge de beslissing van de algemene vergadering van de burgerlijke maatschap (de tegoeden en effecten zijn achterliggende activa van een burgerlijke maatschap)	<p>Het vermoeden van bevoordeling van 2.7.1.0.7 VCF moet worden ontkracht voor de initiële gesplitste verrichting, niet voor de ingevolge de beslissing van de algemene vergadering van de burgerlijke maatschap niet aan de vruchtgebruiker uitgekeerde maar gereserveerde opbrengsten.</p> <p><u>Voorbeeld</u> Gesplitste verrichting voor een waarde van € 100.000 (gesplitste inschrijving blijkt uit hetzij de vermeldingen in het matenregister van de maatschap, hetzij de vermeldingen zoals bijgehouden door de financiële instellingen). De opbrengsten van de portefeuille werden niet uitgekeerd maar geïncorporeerd bij het kapitaal. Ten dage van het overlijden heeft het totale kapitaal een waarde van € 160.000 (enerzijds door een meerwaarde van € 10.000, anderzijds door een aangroei van € 50.000 met opbrengsten).</p> <p><i>Eerste hypothese</i> Het vermoeden van bevoordeling kan niet worden ontkracht voor de initiële gesplitste inschrijving (voor de geïncorporeerde vruchten ingevolge beslissing AV dient dit niet bewezen te worden; voor deze initiële gesplitste inschrijving word rekening gehouden met de waarde bij het overlijden – evolutie van de markt-</p>

			zie case 1) Waarde van het legaat 2.7.1.0.7: 110.000,00	
			<i>Tweede hypothese</i> Het vermoeden van bevoordeling kan worden ontkracht voor de initiële gesplitste inschrijving Waarde van het legaat 2.7.1.0.7: 0,00	